

KRETINGOS LOPŠELIO-DARŽELIO „PASAKA“ MAITINIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kretingos lopšelio-darželio „Pasaka“ maitinimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) reglamentuoja vaikų, lankančių Kretingos lopšelių-darželių „Pasaka“ (toliau – Lopšelis-darželis) maitinimą.

2. Aprašo tikslas – sudaryti sąlygas vaikų sveikatai, palankiai ir saugiai mitybai bei nustatyti maitinimo organizavimo dalyvių funkcijas.

3. Maitinimas organizuojamas vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais maitinimo organizavimą, maisto produktų tiekimą, maisto tvarkymą, patalpų ir įrangos priežiūrą, sveikatos bei saugos reikalavimus, ir šiuo aprašu.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. šiltas maistas – maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti laikomas ne žemesnėje kaip +68 C temperatūroje;

4.2. produktas – maisto produktas, naudojamas patiekalų gamybai;

4.3. vaikų maitinimo paslaugos – paslaugos, už kurias Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka sumoka tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai);

4.4. nemokamas priešmokyklinio amžiaus vaikų maitinimas – maitinimas, kuris yra skiriamas Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo nustatyta tvarka ir finansuojamas iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams bei savivaldybės biudžeto. Nemokamas maitinimas organizuojamas Savivaldybės tarybos nustatyta mokinių nemokamo maitinimo organizavimo tvarka bei Lopšelio-darželio „Mokinių nemokamo maitinimo lopšelyje-darželyje tvarka“;

4.5. pritaikytas maitinimas – toks maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sveikatos sutrikimo (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.) nulemtus, vaiko individualius maistinių medžiagų ir energijos poreikius, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo.

II. MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

5. Lopšelio-darželio direktorius organizuoja vaikų maitinimą taip, kad būtų sudarytos sąlygos vaikams pavaldyti šilto maisto. Maistas gaminamas atsižvelgiant į fiziologinius vaikų poreikius, amžiaus ypatumus, tinkamos mitybos principus. 3-7 metų vaikai maitinami valgykloje, o 2-3 metų vaikai pagal sudarytus valgiaraščius grupėje.

6. Maitinimo organizavimo veiklos sritys ir atsakingi asmenys:

6.1. Direktorius:

6.1.1. teikia informaciją Kretingos rajono savivaldybės tarybai, atsakingiems darbuotojams apie lėšų poreikį maitinimo patalpoms (virtuvėms, sandėliams, valgyklai, grupių

virtuvėlėms prižiūrėti, įrangai įsigyti ar atnaujinti, kitoms išlaidoms, tiesiogiai susijusioms su vaikų maitinimu);

6.1.2. vykdo mokesčio už vaikų maitinimą lengvatų, numatytų Kretingos rajono savivaldybės tarybos sprendimais, taikymo Lopšelyje-darželyje tvarką;

6.1.3. pagal Kretingos rajono savivaldybės tarybos sprendimais nustatytą pareigybių ir etatų sąrašą paskirsto darbuotojams vaikų maitinimo organizavimo ir priežiūros funkcijas, rengia pareigybių aprašymus;

6.1.4. tvirtina maitinimo organizavimo Kretingos lopšelyje-darželyje „Pasaka“ tvarką;

6.1.5. tvirtina dienos valgiaraštį – reikalavimą;

6.1.6. skiria atsakingus asmenis už Gerosios higienos praktikos taisyklių įdiegimą ir maisto saugos valdymą.

6.1.7. sutrikus maisto produktų tiekimui dėl tiekėjų kaltės ar esant dideliame vaikų sergamumui, galima keisti dienos valgiaraštį ir apie pakeitimus informuoti tėvus elektroniniame dienyne www.musudarzelis.lt

6.2. Kretingos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras:

6.2.1. sudaro perspektyvinius valgiaraščius, suderina su ugdymo įstaigos direktoriumi ir Kretingos rajono valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos įgaliotu asmeniu;

6.2.2. sudaro perspektyvinius valgiaraščius – reikalavimus 15 dienų ir perspektyvinius valgiaraščius vaikams 15 dienų, kuriems reikalingas pritaikytas maitinimas;

6.2.3. sudaro perspektyviniuose valgiaraščiuose nurodytų patiekalų receptūras ir gamybos technologinius aprašymus;

6.3. Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči sveikatos priežiūrą mokykloje:

6.3.1. rengia dienos valgiaraštį – reikalavimą pagal perspektyvinį valgiaraštį;

6.3.2. kontroliuoja teikiamų maisto produktų kokybę, sandėliavimo sąlygas bei maisto ruošimo ir išdavimo procesą;

6.3.3. prižiūri ar nepažeidžiami patiekalų gaminimo ir pateikimo reikalavimai;

6.3.4. informuoja direktorių apie nustatytas maisto gaminimo neatitiktis, teikia pasiūlymus vaikų maitinimo klausimais;

6.3.5. teikia rekomendacijas ir dalyvauja darbo grupėje dėl virtuvės vidinio audito;

6.3.6. vykdo sveikatos profilaktinių patikrinimų pažymėjimų, virtuvės ir Lopšelio-darželio higieninės būklės priežiūrą;

6.3.7. Lopšelyje-darželyje kontroliuojančioms institucijoms vykdančioms maitinimo organizavimo patikrinimus, kartu su kitais atsakingais darbuotojais dalyvauja tikrinime ir teikia joms informaciją savo kompetencijos ribose;

6.3.8. konsultuoja maitinimo klausimais Lopšelio-darželio darbuotojus, vaikų tėvus (kitus teisėtus vaiko atstovus).

6.3. Virėjai:

6.3.1. gamina patiekalus vadovaujantis dienos valgiaraščiu-reikalavimu ir technologinėmis kortelėmis;

6.3.2. laikosi patiekalų apdorojimo laiko ir temperatūros reikalavimų, atlieka pagamintų patiekalų temperatūros matavimą, šaldymo įrengimų temperatūros matavimą ir registruoja žurnaluose;

6.3.3. pasveria porcijas vienam vaikui ir išduoda į valgyklą, grupę atitinkamai pagal jose esančių vaikų skaičių;

6.3.4. atlieka kontrolinius svėrimus;

6.3.5. kasdien valo virtuvės patalpas ir įrenginius, vieną kartą per savaitę organizuoja virtuvėje sanitarinę dieną ir pildo „Valymo darbų registravimo žurnalą“.

6.4. Ūkio dalies vedėjas:

6.4.1. pagal kompetenciją prižiūri, kad vaikų maitinimas atitiktų teisės aktų reikalavimus, užsako maisto produktus iš tiekėjų, kontroliuoja teikiamų maisto produktų kokybę, sandėliavimo sąlygas bei maisto produktų išdavimo procesą į virtuvę. Apie nustatytus trūkumus informuoja Lopšelio-darželio direktorių. Atlieka pažeidimų šalinimo kontrolę;

6.4.2. dalyvauja rengiant ir atnaujinant RVASVT sistemą, vykdo savikontrolę, atlieka vidaus auditą;

6.4.3. priima iš tiekėjų tik kokybiškus realizacijos laiką atitinkančius produktus, juos sandėliuoja laikydamasis naudojimo terminų ir kitų produktų laikymo sąlygų reikalavimų;

6.4.4. darbo pabaigoje išduoda iš sandėlio produktus kitai dienai pagal iš vakaro sudarytą valgiaraštį-reikalavimą;

6.4.5. kasdien vykdo tikslią maisto produktų įplaukų ir išlaidų registraciją Medžiagų sandėlio apskaitos knygoje;

6.4.6. valo sandėlį ir fiksuoja sandėlio valymo žurnale;

6.4.7. matuoja sandėlyje esančių šaldymo įrengimų temperatūrą ir fiksuoja žurnale.

III. MAITINIMO PASLAUGOS FINANSAVIMAS

7. Maitinimo paslauga finansuojama tėvų (kitų teisėtų vaiko atstovų), kurių vaikai gauna maitinimo paslaugą ir savivaldybės biudžeto lėšomis teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Priešmokyklinio ugdymo mokiniams, nemokamas maitinimas finansuojamas iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybės biudžetui, savivaldybės biudžeto lėšų, nevalstybinių mokyklų steigėjų skirtų lėšų ir įstatymų nustatyta tvarka gautų kitų lėšų.

9. Siūlymus savivaldybės administracijos direktoriui dėl vienos dienos produktams įsigyti skiriamos sumos nustatymo, nemokamam mokinių maitinimui skirtų lėšų paskirstymo mokykloms teikia Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos skyrius

IV. VAIKŲ MAITINIMO APSKAITA

10. Vaikų maitinimų skaičius priklauso nuo jų buvimo įstaigoje trukmės: 1-7 metų amžiaus vaikai maitinami 3 kartus per dieną ne rečiau, kaip kas 3,5-4 valandos pagal valgiaraščius: pusryčiai – 8.10 - 8.55 val.; pietūs – 11.50 – 13.05 val.; vakarienė 15.30 iki 16.30 val.

11. Vykdamas ES programas „Pienas vaikams“ ir „Vaisių vartojimo skatinimas mokyklose“ vaikams papildomai patiekiami pieno produktai ir vaisiai.

12. Atsižvelgiant į vaiko buvimo ugdymo įstaigoje trukmę, vaiko tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai), gali pasirinkti kitokį maitinimų skaičių. Raštišką prašymą dėl maitinimų skaičiaus Lopšelio-darželio direktoriui galima patiekti 2 kartus per metus: nuo rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 20 d. ir nuo sausio 1 d. iki sausio 20 d.

13. Vaikų lankomumo ir maitinimų skaičiaus apskaita vykdoma:

13.1. elektroniniame dienyne. Pildo mokytojai pagal dienos pildymo taisykles;

13.2. Lopšelio-darželio elektroniniame dienyne mokytojai einamos dienos vaikų skaičių pažymi iki 9.00 val.;

13.3. kasdienio vaikų lankomumo apskaitos žiniaraštis suformuojamas paskutinę mėnesio dieną. Mokytojai, pažymėję vaikų nelankytas dienas, sutikrina vaikų nelankymo dienas

pateisinančius dokumentus ir jų atitiktį galiojančiam Kretingos rajono savivaldybės tarybos Atlyginimo už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą Kretingos rajono savivaldybės mokyklose nustatymo tvarkos aprašui. Patikrinę kasdienio vaikų lankomumo apskaitos žiniaraščius teikia tvirtinti direktoriui. Vaikų nelankymą pateisinančius dokumentus mokytojai atiduoda visuomenės sveikatos priežiūros specialistui;

13.4. kasdienio vaikų lankomumo apskaitos žiniaraštį įstaigos spaudu ir parašu tvirtina direktorius paskutinę mėnesio darbo dieną;

13.5. patvirtinus kasdienio vaikų lankomumo apskaitos žiniaraščius direktorius perduoda buhalteriiui;

13.6. buhalteris per 5 darbo dienas apskaičiuoja atlyginimą už vaiko išlaikymą vadovaujantis galiojančiu Kretingos rajono savivaldybės tarybos Atlyginimo už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą Kretingos rajono savivaldybės mokyklose nustatymo tvarkos aprašu;

13.7. priešmokyklinio ugdymo mokinių, kuriems nemokamas maitinimas skiriamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymu, apskaitą vykdo grupių mokytojai pagal Lopšelio-darželio parengtas nemokamo maitinimo taisykles;

13.8. programų „Pienas vaikams“ ir „Vaisių vartojimo skatinimas mokyklose“ apskaitą vykdo visuomenės sveikatos priežiūros specialistas.

14. Tėvai (kiti tesėti vaiko atstovai) turi informuoti grupės mokytoją:

14.1. apie vaiko neatvykimą į Lopšelių-darželį – prieš vieną darbo dieną, o vaiko ligos atveju – per vieną darbo dieną nuo vaiko susirgimo pradžios;

14.2. apie vaiko atvykimą į Lopšelių-darželį po ligos arba kitos nelankymo priežasties – lankymo dieną iki 9.00 val.

V. VAIKŲ MAITINIMO RACIONO ENERGETINĖ VERTĖ, DRAUDŽIAMŲ MAISTO PRODUKTAI

15. Vienos dienos vaiko maisto raciono energinės vertės pasiskirstymas:

15.1. pusryčiai – 20 – 25 %;

15.2. pietūs – 30 – 35 %;

15.3. vakarienė – 20 – 25 %;

15.4. namuose vakarieniaudami vaikai turi gauti 10 –15 % rekomenduojamo paros maisto raciono.

16. Draudžiama vaikams atsinešti iš namų užkandžių ir/ar gėrimų, išskyrus, maisto produktus reikalingus įstaigoje vykdomai ugdomajai veiklai įgyvendinti.

17. Vaikų maitinimui mokyklose draudžiamos šios maisto produktų grupės: bulvių, kukurūzų ar kitokie traškučiai, kiti riebaluose virti, skrudinti ar spraginti gaminiai; saldainiai; šokoladas ir šokolado gaminiai; valgomieji ledai; pieno produktai ir konditerijos gaminiai su glajumi, glajustu, šokoladu ar kremu; kramtomoji guma; gazuoti gėrimai; energiniai gėrimai; nealkoholinis alus, sidras ir vynas; gėrimai ir maisto produktai, pagaminti iš (arba kurių sudėtyje yra) kavamedžio pupelių kavos ar jų ekstrakto; cikorijos, gilių ar grūdų gėrimai (kavos pakaitalai); kisieliai; sultinių, padažų koncentratai; padažai su spirgučiais; šaltai, karštai, mažai rūkyti mėsos gaminiai ir mėsos gaminiai, kurių gamyboje buvo naudojamos rūkymo kvapiosios medžiagos (jie leidžiami bendrojo ugdymo įstaigose organizuojamų vasaros stovyklų metu ar sudarant maisto paketus į namus); rūkyta žuvis; konservuoti mėsos ir žuvies gaminiai (jie leidžiami bendrojo ugdymo įstaigose organizuojamų

vasaros stovyklų metu ar sudarant maisto paketus į namus); strimelė, pagauta Baltijos jūroje; nepramoninės gamybos konservuoti gaminiai; mechaniškai atskirta mėsa, žuvis ir maisto produktai, į kurių sudėtį įeina mechaniškai atskirta mėsa ar žuvis; subproduktai ir jų gaminiai (išskyrus liežuvius ir kepenis); džiūvėsėliuose volioti ar džiūvėsėliais pabarstyti kepti mėsos, paukštienos ir žuvies gaminiai; maisto papildai; maisto produktai, pagaminti iš genetiškai modifikuotų organizmų (toliau – GMO), arba maisto produktai, į kurių sudėtį įeina GMO; maisto produktai, į kurių sudėtį įeina iš dalies hidrinti augaliniai riebalai; maisto produktai ir patiekalai, neatitinkantys Tvarkos aprašo 3–5 prieduose nustatytų reikalavimų.

18. Vaikams maitinti rekomenduojami šie maisto produktai: daržovės, vaisiai, uogos ir jų patiekalai; grūdiniai (viso grūdo gaminiai, kruopų produktai, duonos gaminiai); ankštinės daržovės; pienas ir pieno produktai (rauginti pieno gaminiai, po rauginimo termiškai neapdoroti); kiaušiniai; liesa mėsa (neužšaldyta); žuvis ir jos produktai (neužšaldyti); aliejai; turi būti mažiau vartojama gyvūninės kilmės riebalų: kur įmanoma riebi mėsa ir mėsos gaminiai turi būti keičiami liesa mėsa, paukštiena, žuvimi ar ankštinėmis daržovėmis; geriamasis vanduo ir natūralus mineralinis bei šaltinio vanduo.

VI. VALGIARAŠČIO SUDARYMO TVARKA

19. Lopšelyje-darželyje sudaroma:

19.1. perspektyviniai 15 dienų valgiaraščiai 1-3 metų ir 4-6 metų amžiaus vaikams. Perspektyvinius valgiaraščius sudaro Kretingos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro dietologas, tvirtina Lopšelio-darželio direktorius, suderina su Kretingos rajono Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos įgaliotu asmeniu;

19.2. perspektyviniai valgiaraščiai keičiami pasikeitus teisės aktams, kuriais remiantis buvo sudaryti;

19.3. perspektyviniai pritaikyto maitinimo 15 dienų valgiaraščiai pagal pateiktas raštiškas gydytojo rekomendacijas sudaro Kretingos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro dietologas, tvirtina Lopšelio-darželio direktorius, suderina su Kretingos rajono Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos įgaliotu asmeniu;

19.4. dienos valgiaraščius-reikalavimus pagal perspektyvinius valgiaraščius sudaro visuomenės sveikatos priežiūros specialistas;

19.4.1. valgiaraštyje-reikalavime nurodomi pusryčiams, pietums ir vakarienei patiekiami patiekalai, patiekalų kiekiai (išėiga) 1-3, 4-6 metų amžiaus vaikams, kuriems nustatytas pritaikytas maitinimas, maisto produktų pavadinimai ir kiekiai gramais, vaikų skaičius pusryčiams, pietums ir vakarienei;

19.4.2. valgiaraštį-reikalavimą pasirašo visuomenės sveikatos priežiūros specialistas. Lopšelio-darželio direktorius tvirtina parengtą ir pasirašytą valgiaraštį-reikalavimą;

19.4.3. valgiaraščio-reikalavimo projektas sekančiais dienai sudaromas iš vakaro pagal tą dieną esamų vaikų skaičių, atsižvelgiant į vaikų sergamumą Lopšelyje-darželyje bei tėvų pateiktą informaciją;

19.4.4. galimi nereikšmingi perspektyvinio valgiaraščio keitimai, t. y. koreguoti maisto produktų kiekius, jei ženkliai pasikeičia vaikų skaičius (lyginant su vakarykščiu vaikų skaičiumi) arba pakeisti vieną maisto produktą tos pačios maisto produktų grupės kitu maisto produktu, kai mitybinė

vertė nepablogėja, o energinė vertė pasikeičia ne daugiau nei 5 %. Pakeitimus atlieka visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, suderinęs su Lopšelio-darželio direktoriumi;

19.4.5. visuomenės sveikatos priežiūros specialistas prižiūri, kad vaikų maitinimas būtų organizuojamas pagal šį aprašą.

VIII. MAISTO PRODUKTŲ ĮSIGYJIMAS IR APSKAITA

20. Lopšelyje-darželyje maisto produktų pirkimas organizuojamas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

21. Maisto produktų apskaita atliekama kompiuterine programa Finas. Apskaitą veda buhalteris.

IX. KONTROLĖ

22. Vaikų maitinimo organizavimo kontrolę pagal kompetenciją atlieka Kretingos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, teritorinis visuomenės sveikatos centras, teritorinė valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

23. Lopšelis-darželis, gavęs patikrinimo aktą iš kontroliuojančios institucijos, nedelsiant išanalizuoja ir rengia trūkumų šalinimo planą.

X. MAISTO ATLIEKŲ TVARKYMAS

24. Maisto atliekos skirstomos į šalutinius gyvūninius produktus (ŠGP) ir žaliąsias atliekas (BIO).

25. Lopšelyje-darželyje maisto atliekos laikomos specialiai tam skirtose sandariose pažymėtose (ŠGP kategorija ir BIO kategorija) talpose iki dienos pabaigos, vėliau talpinama į šaldiklį.

26. Atliekos išvežamos vieną kartą mėnesyje.

XI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Lopšelio-darželio direktorius supažindina darbuotojus su šiuo aprašu.

28. Aprašas keičiamas ar naikinamas direktoriaus įsakymu pasikeitus vaikų maitinimą reglamentuojantiems dokumentams arba siekiant jį papildyti, patobulinti.
